

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főtca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Megyei közlemények.

A sárosmegyei központi választmány részéről az 1874-ik évi XXXIII. törvcikk 42. §-a valamint az 1876-ik évi XVIII. törvcikk értelmében ezennel közhírré tétetik: hogy az országgyűlési képviselők választására jogosultak összeírásával megbízott küldöttségek által készített névjegyzékek a folyó évi július 10-én tartott központi választmányi ülésben az idézett törvény 41. §-a értelmében vizsgálat alá vétetvén, — kiigazították.

Az 1876. évi XVIII. t. c. 53. §-nak intézkedéséhez képest a választó-kerületek választóinak ideiglenes névjegyzéke f. évi július 5-től kezdve júliushó 25-ik napjáig a városokban a városházán, nagy községekben a község házában, és a körjegyzőségekben a körjegyzők lakásán lesz közzemlére kitéve.

Ezen névjegyzék ellen az idézett törvény 42. §-a értelmében felszólalni, és ezen felszólalás ellen észrevételeket tenni lehet: az ekként a névjegyzék ellen a 44. §-a értelmében intézett felszólalás ellen, benyújtott észrevételek pedig a törvény 45. §-a értelmében folyó évi júliushó 25-ik napját megelőzően azon város vagy nagyközség előljáróságánál, melynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt, kis községekben pedig az illető körjegyzőnél nyújtandók be.

Az idézett törvény 43. §-a értelmében az előljáróság köteles ezen hirdetményt minden községben a szokásos módon közhírré tenni, a névjegyzékeket pedig, valamint a beadott felszólalásokat a kitéző napokon reggeltől 8 óráig déli 12 óráig, városokban és nagy községekben a község házában, kis községekben nézve a körjegyzőség székhelyén közzemlére kiténi, mely idő alatt azokat a községi előljáróság egy tagjának jelenlétében mindenki megtekintheti, és délután 2 óráig 6 óráig lemosolhatja.

A törvény 47. §-a értelmében köteles az előljáróság a felszólalásokat és észrevételeket külön sorrendben beiktatni, s a fent kitéző záros határidő leteltével az iktató-könyvvel együtt a központi választmányának a járásbeli szolgabírák útján azonnal, vagyis július 26-án megküldeni, vagy azt hogy felszólalás nem adatott bejelenteni.

Miről a község azon megjegyzéssel értesítetik, hogy minden a fentkitéző határidőkön túl beadott felszólalások és észrevételek figyevehetők nem lesznek.

Kelt az 1878-ik évi júliushó 25-én tartott sárosmegyei központi választmányi üléséből.

Az eperjesi ev. collegium önképző-körének 50 éves jubileuma.

Elnöki megnyitó beszéd. (Folyt. és vége.)

A megyékben országsszerte ovatiókkal fogadták mindazokat, kik az üdöztetéseknek bármilyen mértékben ki voltak téve; az ártatlanul szenvedő Lovassy, Kossuth s Wesselényi mint a szabadság mártírjainak nevei eddig hallatlan népszerűsége emelkedtek; a megyék gyűlései anathémát kiáltottak a kormánynyal szemben önállóságukat elvesztett s igazságtalanul ítélte királyi és hétszemélyes táblák tagjaira; a társadalom pedig saját útján létesített a nemzeti nyelv emelésére nevezetes intézeteket, pl. a pesti nemzeti színházat. Mindezekkel karöltve a megyei község lázas tevékenységben készült az 1839-re egybehívott országgyűlésre s annyira sikerült tért nyernie a szabad elvűségnek s az ezzel szövetséges nemzeti iránynak, hogy felülről jónak látták Pállly, Cziráky és Somsich helyébe a központi kormány-székhez a két Majláthot és Szerencsyt meghívni. —

Ily körülmények közt az ifjuság vize nem vált vére sem tűrhette tovább a kénszer bilincsét s az iskola ifjusága is már 1839 februárban új életre ébresztette s illetve nyilvánosan újra felépítette a Magyar Társaságot, mely majd ezen név, majd „Magyar nyelvművi intézet“ neve alatt újult erővel s fokozott lelkesedéssel látott hozzá a nemzeti nyelv ügyének a maga körében való előmozdításához. —

A most bekövetkezett tíz év, (1839—1848), kétségtelenül a virágzás kora szép sikereket sok

örömöt sőt dicsőséget is hozott. (Jácint.* az Auróra alakjára kiadott zsebkönyv.) — A tanulósság lelkeit megragadta a szép cél s az ennek érdekében kifejtett lelkes versenyre már nem látszott elég térnek e társaság s alakultak ugyanez intézet falai közt hasonló czélú más egyesületek is, mert senkisémet akart hátramaradni a jó ügy melletti buzgalomban. —

Ilyenek voltak mindjárt ez időszak elején s részben már előbb is a „Privát Magyar Társaság“ mely külön törvények szerint szervekedett s ez időszak vége felé a „Szónok-költészeti osztály nyelvművelő köre.“ —

Ezeket, a mennyiben életképes elemeket foglaltak magokban, a Társaság csakhamar magába olvasztotta, tömörítvén a megosztás által könnyen a szétválásnak kitétt elemeket. —

A közel s távolabb vidék társaságai mint pl. a kassai, a kézmárki, a löcsei, sárospataki (ez már előbb is összeköttetésben volt a társasággal) levelező társakul ajánlkoztak, az alapszabályokat kisebb nagyobb mértékben átvették, dolgozatokat küldtek be megírási végett s tagjaikat nem egyszer szavaltatokkal léptették fel a társaság ülésein (pl. a kassai.) — Alig volt év melyben örömmel ne rendeztetett volna, vagy a társaság valamely emlékszóbor avagy más nemzeti cél létesítéséhez hozzá ne járult volna. De az időszak határozottan legszebb napjai voltak, mikor Tompa Mihály s az ekkor már országsszerte ünnepeket koszorúsított Petőfi Sándor arra méltatták a társaságot, hogy gyűlésein megjelenve azokban tetteleg részt vettek; Petőfi 1845. április 26-án köztetszére szavalta el Vörösmarty „Szép Ilonkát.“-ját s majd május 4-én Tompa Mihály, ki ekkor mint Péchy Tamás nevelője Eperjesen tartózkodott „Kont“-ot Garaytól. — Ezen időszakból a költészet, a tudomány és a közélet terére sok jeles férfit szolgáltatott a társaság hazánkknak. Elég legyen itt tán csak a legismertebbeket említenem: Lisznyay Kálmán, Máday Károly, Kerényi Frigyes, Greguss Ágost, Greguss Gyula, Hunfalvy János, Pálkövy Antal, Irányi Dániel, Bánó József, Péchy Tamás és sokan mások. — Ezen években a társaság elnökei voltak Irányi Dániel (1839—40), rövid ideig Terray Károly, de mindjárt kezdetben s aztán a legtöbb évben Vandrak András, a ki ugye a társaság kebelén belül mint az iskolában (az u. n: Grammaticai osztályokba ő hozta be a magyar nyelvet tannyelvül, fokozatosan kiterjesztette valamennyi osztályra) fejlethetetlen érdemeket szerzett a nemzeti nyelv mívelése és terjesztése s általában a nemzeti irányú nevelés körül.

Az ez időszakra bekövetkezett 1848—49 évről szólni gyengének érzem magam. Midőn az országot végig repülte a szózat: „A haza veszedelmében van!“ akkor az iskola, különben a békés fejlődés szentélye, im e szavakat mondá tanítványainak: „Fiaim, a haza hív, menjetek, szükség van rátok!“ s ezen fölöttünk lengő zászlók egyike egyesítette az ifjuságot az ellenség ellen. Dicseljesebb harcot nem mutat a történet mint nemzetünké volt; kevésbé megérdemelt bukást kevés nép történetében találunk. Azon szomorú kor jellemzését mely az 1849-iki gyászos augusztusra következett, legyen szabad teljesen mellőznöm; hiszen az akkor ütött sebek, ha nem is véreznek már, de még mindig sajnának. A magyar Társaság, jöllehet tagjai fiatal kebleik fogékonyságával mélyen érezték a nemzetet ért balsorsot, mely annyi remény mellé annyi valót mély sirba temetett, nem akarta feladni a tért s a lelkes Herfurth József vezérlete alatt bámulatos szívóssággal három teljes esztendőn át törekedett kiereszkolni lételet s majd teljesen szervezve majd pedig a szervezés külsőségei nélkül (jegyzőkönyvet nem volt szabad felvenni) iparkodott küzdeni a körülmények mostohasága ellen; de végre is nem állhatott ellent azon hatalomnak, mely ellen az egész nemzet gyenge volt; meg kellett szünnie. De ekkor is központul maradt a könyvtár,

* Biztos adatok hiányában a zsebkönyv kiadását tévesen ez időszakra emlittem, holott a mint az e napokban B. T. szivességéből kezembhez került művecske címéből látom, azt 1836-ban szerkesztette s kiadta Kovács Sámuel. Az egész tétel tehát az előbbi időszakokra vonatkoztatandó. A kötetke 211 lapra terjed s 23 különböző szerzőtől 67 mű vagyon benne. Ezek közt 5 kedves népdal Fáy Andrásról, 13 költemény, jobbra epigrammák és sonettek, Sárosy Gyulától.

mely körül az ifjuság, mint olvasó kör (1853—58) annál hivebben csoportosult. A szabad szó s gondolat kimondását ellehetett tiltani, az olvashatás betiltására az önkény nem tudott módot találni. Az egész nemzet is tetszhalottá lett, és sokan a kik remélték, hitték is, hogy már meg van halva; hisz minden jel arra mutatott. De „szuronyokon lehet ugyan állni egy ideig, hanem nyugodni soha!“ — Az abszolút hatalomnak egyideig minden törekvése sikerülni látszott; de mihelyest a távoli lát-határon egy vészfelleg első gomolyai mutatkozott, melyek a nemzetek s az államhatalom egyetértését ez utóbbira szükségessé tették, mintegy varázs ütésre oda lett az önkény eddigi erélye s a nemzet érezvén, hogy szükség van rá, tetszhalottaiból fellelegzett, felvette régi öltözetét, hangoztatni kezdé nemzeti nyelvén eddig tiltott nemzeti dalait; a sokáig lebilincselte elmék szabad röptet vettek, szokatlan élettéljes pezsgés lön Kárpátoktól Adri-áig. Az ifjuság nemcsak hogy ki nem maradt e mozgalomból, de leggyakrabban ő mutatta legelőbb is az új élet jeleit. — Öt évi kiuteltjes tetszhalál után 1858. őszén új életre támadt a Magyar Társaság is ugyanazon Herfurth József vezetése alatt, ki azt 5 évvel ezelőtt sirjába kisérni kénytelenített s ki az elnyomás ideje alatt, személyes üldöztetés közben sem szünt meg az ifjuságot arra tanítani: hogy „miképen kell a hazát szeretni.“ —

A Társaság fokozódott, mondhatni lázas lelkesedéssel ragadta meg ügyét ott, hol egy fél év tized előtt azt elejteni kényszerült; újja születését fényesen kezdette; az elmetermékek, melyek a társaság üléseiben az ötvenes évek végén s a következő évtized elején olvastattak, lelkességre nézve nem állnak hátrább a harminczas és negyvenes évek termékeinél, alaki tökéletesség dolgában pedig azokat nem ritkán felülmulják. — Ez idő alatt két-két évenként felváltva majd Herfurth József (1858—60, 1862—64, 1866—77, 1869—71) majd a veterán Vandrak András (1860—62, 1864—66) vezette a társaságot, mely most jobbra „Magyar nyelvművelő kör“-nek nevezte magát. Ez időszak élénkségéről fényesen tanuskodik az 1859-ben általános részvét mellett megtartott és sajtó útján is megörökített Kazinczy emlékünnepe s az 1864-ben. bár csak irva kiadott „Korány“ című szépirodalmi folyóirat, mely által a Társaság elmetermékei a nemzetiség ügyeért való lelkesedést a szűk körön túl is szították.

Ekkor egy, bár máskülönbön örvendetes esemény, nem csekély és sajnos fordulatot okozott a Társaság történetében s különösen nagy befolyásu lett annak további fejlődésére. 1866—67-ben a jogakadémiai hallgatóság körében megalakult a „Kölcsy kör“, mely az eddig a Társaságban részt vett hittanhallgatókat is magába felvévén, a Magyar Társaság tisztán a gymnasium növendékeire maradt, ő reájok, kik régenten csak mintegy az előkészülők osztályát tették benne. S bár a fiatalabb vállakra hárult nagyobb feladat, a sors kedvezéséből együvé került jelesebb tehetségű fiatalok fokozott munkásságra gerjesztette s Kadlecsek Rikárd elnöke alatt 1869-ben egy a régiéknél nem alantabb álló ünnepély tartatott Tompa Mihály emlékeztére s a következő két esztendőben Herfurth elnöke alatt különösen a szépirodalmi és irodalomtörténeti tanulmány terén gymnasiumi ifjak érettségét meghaladó eredményeket mutat az azon évekről maradt érdemkönyv: mégis a Társaság működését bizonyos nyugodtság jellemzi, melyben kevesebb a pezsgő lelkesedés mint a multban volt. Ennek oka gyanánt tekintem részint a fentebb említett körülményt, hogy t. i. a különben is érettebb akadémiai hallgatók, kik a közélet és iskola átmenetben állva, a Társaságot magát is a közélettel közéletben viszonylatba hozták, most teljesen kimaradtak a körből, részint pedig annak tulajdonítom, hogy a nemzetiség ügye a nemzet ez irányban meg nem kötött kezeibe tétetvén le, számos más mód nyilt meg jogos nemzeti igényeink érvényesítésére. — A „Kölcsy kört“ a körülmények azóta megszüntették, de az akadémiai ifjuság itt maradt része sajnos, többé vissza nem tért hozzánk.

Az utolsó 7 év, 1871—78 jellemzését, mivel ez időben a tanári kar s az ifjuság bizalma folytán én vezettem ez egyesületet, talán tanácsosabb lesz másra hagynom. Legyen szabad ez időből

csupán némelyeket említenem, melyek inkább a külső történetre vonatkoznak: a társaság állandósítása céljából Rajner Gyulának, a sok éven át jövő pártfogónak, emlékére egy alapítvány létesült, melyhez említett volt tag adományából 187³/₆-ban még egy másik járult s így a Társaságnak jelenleg 3 alapítványa van, melyek jövedelméből évenként jutalmak tüzetnek ki, ez idő alatt sem feledkezünk meg egyik másik jelesünk emlékét, habár zárt körben, megünnepelni (Sir John Bowring, Székács József), s némely nemzeti célra tehetségünkhöz képest hozzájárulni (Petőfi szobra, Csángó testvéreink). — A Társaság és a közélet közti kapcsolat helyreállítására 187³/₅-ben egy olvasó-kör alakult, mely a következő évben szünetelt ugyan, de 187⁶/₇-ben mint a Társaság fiók-egylete határozott szervezetben újra életbe lépett s most is mintegy 16 különböző nemű folyóiratot, köztük több napilapot, adván a társaság rendelkezésére mind mai napig fennáll.

Immár elérkeztem a Társaság 50-ik évének határára.

Ha e rövid vázlatban sikerült volna kimutatnom, hogy a Társaság mint az országos politikai s művelődési mozgalmak közvetlen szülője, e mozgalmakkal folytonosan a legelénkebb kapcsolatban maradván, különösen a nemzeti nyelv jogainak kivívásában azon körön belül, meddig befolyása ért, mindig élénk részt vett, hogy tagjaiban, még a más anyanyelvűekben is a nemzeti nyelv iránt lelkes szeretetet felbresztene s ápolni törekedvén, közvetve és közvetlenül gyarapítani törekedett a nemzet testét, hogy kivált a városban, az ország szélén nagyban előmozdította a nemzeti nyelv ügyét gyakran rendezett ünnepélyek által, de társas uton is, — hogy végül ennél fogva, bármi szerény, de van része nemzetünk utolsó félszázadi művelődésében: akkor e mai feladatokat megoldottunk látom.

A nemzetiség és nemzeti nyelv sorsa most a nemzet kezébe van letéve; de ez még csak lehetőségét adja meg annak, hogy a nemzeti ügy oly teljet diadalra jusson, a milyet mindnyájan ohajtva ohajtunk; a valóságban még távol állunk a céltől. Mivel tehát még sok a tenni való s nagy és szent célok elérésére a szerényebb eszközök is üdvösen szolgálhatnak, azért a nagyérdemű hazafias közönségnek további figyelmébe ajánlom ezen szerény körben működő Társaságot, mely, míg él, a nagy célt szemei előtt soha el nem fogja tévesztetni.

Levelezés.

A Homonna melletti, gróf Andrássy Manó birtokában lévő kies fekvésű „Szirtalja“ fürdőhelyen f. h. 10-én tartott nagy nyári ünnepély várakozáson felül jól sikerült, s minthogy ez nem csupán helybeli mulatságnak tekinthető, hanem a szó tágabb értelmében nemzetközi, magyar-lengyel testvéri ünnepély vala, szívesen fogják e lapok t. olvasói annak terjedelmesebb leírását venni.

A tavalyi évben Mező Laborczon tartatott nyári ünnepély a magyar-lengyel testvéri érzelmek nyilvánítása s gyarapítására mindkét részről oly kedvező befolyást gyakorolt, hogy egy illyenmű, de nagyobb mérvű társas összejövetelnek ez év folytani rendezése céljából Homonnán egy magyar rendező bizottság alakult Ujfalussy Mihály köztisztviselő s szeretetben álló főszolgabíró elnöksége alatt; mely bizottság már hónapok előtt megkezdvén szervező működését, fáradhatatlan tevékenységgel s kitarással dolgozván, annyira megfelelt céljának, hogy az ünnepélyen résztvett közönség legnagyobb mérvű elismerését érdemelte ki.

Az ünnepély napján — melyre ugy magyar mint lengyel lapok által hivatott meg a közönség reggeli négy órákor cigányzene járta be Homonna városát s ébreszté egy szép napra annak lakosait s már a mult napon is érkezett vendégeit. — Dél-előtti tíz órától fogva szünet nélkül s minden irányból százakra menő mindenféle fogat szállítá a résztvevőket a Homonnáhon fél órányira fekvő Szirtaljára, hol mindent ünnepiesen és izlésteljesen feldisítve, a kényelem kívánalmái is kellőleg kielégítve találtak a megjelenőket.

D. u. 1³/₄ órákor érkezett meg Homonnára az Ujhely felől jövő külön vonat, hozván 180 magyar vendéget, kik a pályaudvaron egy üdvözlő küldöttség s nagyszámú közönség által fogadotva, a készen álló szekereken, zászlók bandérium és zene kíséretében szállítottak az ünnepély helyére.

A lengyel különvonatnak megérkezését 3¹/₂ órákor hatalmas mozsárdurrogások jelezték, s a vele jött 860 lengyel s lengyel nő a készen állott, százat meghaladó fogaton kiszállítatva — részben gyalog is kísértélva — a magukkal hozott katonai zenekar kíséretében s ismételt mozsárlövészek közt a lengyel kapunál, — egy izlésteljesen, magyar s lengyel üdvözlő feliratokkal ellátott diadal ivnél — a rendező bizottság magyar diszruhába öltözött elnöke által lengyel üdvözlő beszéddel fogadtattak, melyre egy lengyel vendég magyarul válaszolt s lelkes éljenzések közt még több beszéd is tartatott. A lengyel zászlók feliratait „együtt állunk bosszút az ellenségünkön“ és „Éljen a miénk szabadsági és höní testvérisége.“

Rövid ösmerkedés, körülnézés, s kis pihenés után, következett a 600 személyre rendezett szabadbani közebéd — és más helyen az étlap

szerinti étkezés; kísérve a 3 jelenlevő zenekar hangjai által; s melynek folyama alatti — nagy részt a magyar lengyel baráti viszonyra, testvéri érzületre vonatkozó — szép felköszöntések a legnagyobb lelkesedést születték.

Ismét rövid szünet s 7 óra tájban kezdődik a tánc szabadban (deszkázott tánczhelyen s gyepen) és a tánczeremben is.

Tíz órákor a homonnai művészeti iskola javára kiadott sorsjegyekre eső nyeresémtárgyak kisorsolása volt, s egyidejűleg a szirteken s réteken előkészített máglyák — örömtűzek — különösen egy átellenben fekvő szép hegyoldalon a magyar koronát ábrázolólag — meggyújtattak s a sötét éjben igen szép látványt nyújtottak, mint nem kevésbé az éjféli lejátszott sikerült tűzijáték is.

Ily kellemes szórakozás és időtöltéssel — (magyar-lengyel internationalis ölekezés s csókolkozás közt is) folyt a vigalom, miglen reggeli három óra tájban vendégeink a készen állott kocsi-kon de gyalog is a homonnai indóházig kísértettek szíves házi gazdáik által, s onnan a külön vonatokkal le és felfelé utazva, azt hisszük e napnak kellemes emlékét vitték magukkal s hagyták nálunk.

Az ünnepélyen résztvett 4—5 ezer személyből álló közönség — mely a társadalom különféle rangu polgáraiból sorakozott, e sikerült ünnepély rendezőinek valóban nagy köszönettel tartozik.

Az ünnepély emlékére érem is veretett, melynek felirata ez, „Pamiátka Podskalki iz Humenego 1878. Szirtaljai emlék Homonnáról.“ Tuloldalra a magyar és lengyel czimer. B. A.

Műkedvelői szini előadás.

Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy az alábbi sorokban egy eseményről írjunk, egy műkedvelői előadásról, melylyel az alig megalakult „Eperjesi Széchenyi-kör“ először lépett a nyilvánosság elé.

Eseménynek nevezzük ez előadást, mert ismerve társadalmi életünk viszonyait és irányát, s szembeesítve ezekkel az előadás tényezőit, a nehézségek halmazának leküzdését, városunk és a vidék majdnem összes értelmiségének tapasztalt rendkívüli érdeklődését, valamint a minden tekintetben fényes sikert, lehetetlen, hogy azt, mint a „Széchenyi-kör“ megalakulásának alapjául szolgáló vezéreszeme diadalát ne üdvözzöljük.

Ez előadás a kör tényleges működésének kiinduló pontját képezvén, egyszersmind jelzi az irányt, melyben annak haladnia kell; s ki tagadná, hogy ily értelemben kedvező és örvendetes társadalmi jelenség gyanánt tűnik elő.

A színre hozott darab Björnson Björsterne „Csöd“ című 4 felvonásos nagyszabású színműve, mely a korunkbeli társadalom bajait egy, üzleti vállalatot ingadozó s nem épen reális alapra fektető nagykereskedő családjának történetében, mintegy tükrözve, állítja elé.

Oly darab ez, melynek alakjai sem nem idealizált, emberfölötti lények, sem pedig szörnyeteg; hanem épen csak emberek, minőkkel az életben oly gyakran találkozunk; emberek, kik a korszellem áramlatának hódolva, egyrészt hibáznak, de másrészt bírnak elég lelkierevel, hogy midőn az általok követett irány helytelenségéről meggyőződnek, az örvény felé vezető ösvényt elhagyják s hibáikat jóvá teszik.

Belső küzdelmek, a fölébresztett indulat erőszakos kitörései, s a gyöngye jellem gyarlóságai szembeesítve a jellemzilárság önérzete és a hamis részvét által magát megintatni nem engedő állhatatossággal; haszonleső érzéketlenség és könynyelműség, szemben a romlatlan szív és kedély bájaival; lelki fonség, megnyugvás és tiszta, önzetlen vonzalom: ezek azon alap- es mozgató elemek, melyek e darabban a helyzeteket megteremtik és a szereplő erőket ugyancsak megpróbálják.

Nehéz volt a feladat s közönségünk csaknem kétkedő kíváncsisággal tekintett az előadás elébe, mert alig látszék lehetségesnek, hogy műkedvelők képesek lesznek e valóban nagy feladatot teljes sikerrel megoldani.

És ime az előadás az ahhoz kötött várakozásokat messze felülhaladta.

Berzeviczy Albert ur (Tjálde) oly szép fel-fogással, és olyan routine-nal személyesítette a nagykereskedőt, ezen önmagával meghasonlott, de az igaz ösvényre áttérni tudó jellemet, s annyi igaz vonással tükröztette vissza a végtelen fájdalmat, mely az őrzöngés vagy kétségbeeséshez visz közel, hogy a darab e főalakja jelenetről jelenetre mindinkább kidomborodott.

Ugyanezt mondhatjuk Reich Lajos ur (Berend) átgondolt játékáról. E két szereplőnek nagy-szerű párjelenete művészigle sikerült.

Krajzell Kálmáné urhölgy (Tjaldéné) finom játékával kivált a harmadik s a végfelvonásban hathatósan járult az életkép sikeréhez. Tapintattal és helyes érzékekkel játszott. Fagyas Etelka kis-asszony teljes birtokában volt Walburg szerepének, ki a szerencsétlenség pillanatában oly magasztos lelkiert fejt ki. Játéka a harmadik felvonásban, midőn a család egyik csapás a másik után éri, megható volt s Sannással jelenetében az érzelmeket hiven és melegséggel tolmácsolta. Fagyas Piroksa kis-asszony szeretetreméltó és valóban meglepő könnyedséggel alakítá Signe, ezen

kissé elkényeztetett, de nagyon kedves gyermek szerepét; a közönség vele együtt nevetett s könyezett. Dr. Glück Lipót ur (Sannás) az érzelmeghamisítatlan hangján szólott s szerepét ritka műértelemmel s következetességgel vitte keresztül. Jóób Imre ur alakítása, a könynyelmű lovas-hadnagy, Zsembery ur sörfőzője és Vasváry ur lelkésze töröl metszett kitűnő alakok voltak s dicsérettel kell megemlékeznünk Szinyey Béla ur (Lind consul) játékáról, ki az utolsó pillanatban vállalt szerepet.

Az összejáték semmi kívánni valót sem hagyott hátra, a mi első sorban Szabó Ede ur, a szini szakválasztmány elnökének érdeme, ki páratlan buzgalommal fáradozott a próbák alkalmával.

A közreműködő hölgyek iránti elismerését díszes koszorúkkal s zajos tetszésnyilvánításokkal fejezte ki a rendkívül nagy számmal megjelent közönség s bőven részesültek benne a többi szereplők is.

Előadás után a közreműködött hölgyek és urak tiszteletére kedélyes bankett tartatott meg, a fekete sas éttermében, melyen nyolcvannál több személy vett részt.

A dolog természetéből következik, hogy ez alkalommal sikerült pohárköszöntésekben s táncban sem volt hiány, mely mintegy reggeli 4 óráig tartott.

Tanügy.

A helyi kath. elemi osztályokban megtartandó vizsgák rendje. Pénteken június 21-én és szombaton, június 22-én hittani vizsgák a belvárosi iskolában — külön megjelölt rendszerint.

A többi tantárgyakból.

Hétfőn június 24-én reggeli 8 órákor:

I. m.-tőtleány osztály. Elnök: Ruby József.

II. fi-osztályban. Elnök: Vida Aladár.

Kedden június 25-én reggeli 8 órákor:

II. III. m.-tőtleány osztályban. Elnök: Rojkovits Sándor.

I. fi-osztályban. Elnök: Campione Károly.

I. II. magyar-német oszt. Elnök: Szent-andrássy Lajos.

Kedden délután 2 órákor:

F. k. városi oszt. összes. Elnök: Podhorányi Bálint.

Szerdán június 26-án reggeli 8 órákor:

Kalváriai oszt. összes. Elnök: Kovács Gyula.

III. fi-osztályban. Elnök: Laszókay László.

III. IV. magyar-német oszt. Elnök: Urbán Antal.

Csütörtöken június 27-én a zárkórmenet miatt 1/2 10 órákor:

IV. fi-osztályban. Elnök: Villecz K.

V. VI. magyar-német oszt. Elnök: Fuhrmann Andor.

Pénteken június 28-án reggeli 9 órákor ének vizsga a magyar német osztályban. Elnök: Ghillányi József.

Szombaton június 29-én reggeli 3/4 8-ra hála isteni tisztelet- s utánna az érdem sorozat elosztása osztályonként.

Különfélék.

Nyilvános nyugtázás és köszönetkifejezés. Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ színészeti szakválasztmányának f. hó 18-án Szabó Ede ur elnökelete alatt a f. hó 16-ki szineloadást tárgyaló ülésének eredményeül ezennel közhírré tétetik, miszerint a 344 frt 80 kr. összes bevétel a 87 frt 27 krnyi kiadások levonása után 257 frt 53 kr. tiszta jövedelmet tüntet fel, mely összeg a kitűzött jó ékony célnak megfelelőleg leendő továbbítása tekintetéből a kör elnökének máris átadatott.

A bevétel részletezését illetőleg befolyt:

a) jegyek eladásából	300 frt 30 kr.
b) felülfizetések	43 „ 80 „
c) szinlapok eladásából	— „ 70 „

Összesen 344 frt 80 kr.

melyből a 87 „ 27 „

kiadást levonva, maradt 257 frt 53 kr.

Felülfizetések teljesítettek a következő urak részéről: Szent-Andrássy Lajos 10 ft, Kolosy Miklós 9 ft, Ghillányi József 8 ft, Péchy Lucian 3 ft, Klein Ignác és társai 3 ft 40 kr., Sarlay Sándor 2 ft, Pick Lipót 1 ft. 50 kr., Podraczky N. 1 ft. 50 kr., N. N. 1 ft. 50 kr., X. X. 70 kr., Sz. J. 40 kr., Deutsch Lipót 50 kr., K. B. 30 kr. Lévy István 50 kr. Zombory Kálmán 40 kr., Schwartz János 56 kr., W. J. 50 kr., D. 10 kr.

Nem kevesebb érdemet szerzett magának a jótékony célu előadás előmozdításánál a helybeli cs. kir. 67. gyalog serezzred parancsnoka, ki is ez alkalomra a zenekart ingyen s a legnagyobb készséggel felajánlotta; — Eperjes szab. kir. városa, mely a városi teremért semmi díjat nem kívánt s az „Eperjesi Bankegyület“ könyvnyomdája, mely ez előadáshoz megkivántató összes szinlapok s jegyek elkészítéséért járó számlát föltétlenül el-elengedte; — mindezen itt elősorolt urak- s testületeknek a színészeti szakválasztmány nevében ezennel köszönet mondatik.

Kötelességének tartja egyuttal a színészeti szakválasztmány mind azon nemeskeblü hölgyeknek és uraknak köszönetét kifejezni, kik semmi

fărădsăgöt s anyagi äldozatot nem kimélve, tisztán emberbaráti szeretetből s a szép iránti hajlamtól indítatva, a kör ez első nyilvános föllépésénél közreműködni szivesek voltak. — Eperjesen, 1878. júniushó 19-én. Szmoligovics Szilárd s. k., sz. szv. jegyző.

Adomány. A helybeli izr. jótékony célú „Schocher-Tob“ nevű egyesület elnöksége a bártfai tűzkárosultaknak 25 o. é. forintot szavazott, mely összeg tek. Fuhrmann Andor, városi polgármester urnak, rendeltetési helyére juttatás végett, már átadatott.

Haláleset. Péchujfalván f. hó 20-án meghalt néhai özv. Czirbesz Andrásné, szül. Biszkup Zsuzsanna, élte 72. évében, végegyengülés következtében. Béke hamvaira!

Betöréssel párosult lopás. Berthót községben — mint értesülünk — néhány nap előtt éjnek idején tolvajok törtek be az ottani korcsmáros kamarájába s annak ott lévő készleteit s értékebb tárgyakat elrabolták.

Az országgyűlés, mely biztos hallomás szerint július elején fel fog oszlani, hir szerint már csak a kiegyezési javaslatokat, a rendőri kihágások megbüntetéséről s a bélyeg- és illetékről szóló törvényjavaslatokat fogja tárgyalni. Az utóbbi javaslaton valószínűleg némi változtatások fognak még eszközöltetni.

Ez is kritika. Bizonyos amerikai lapban a recensens Ranbostom énekes énekéről így nyilatkozott: „Röviden szólva Ranbostom ur egy énekel, mintha lábát dugta volna gégejébe és hangjára hágott volna“.

Eperies, den 21. Juni.

Angeichts der großen Feuerschäden, welchen vor nicht langer Zeit mehrere blühende Städte und Ortschaften unseres Vaterlandes zum Opfer gefallen sind, fühlte sich unsere Stadtrepräsentanz im allgemeinen Interesse veranlaßt, über erfolgte Initiative ein feuerpolizeiliches Statut ins Leben zu rufen, um etwaigen Gefahren durch passende, unsern Verhältnissen entsprechende Maßregeln möglichst vorzubeugen.

Dieses Statut — welches wir demnächst seinem Wortlaute nach veröffentlichen werden — wurde dem Komitatsausschusse unterbreitet und von demselben ohne jegliche Bemerkung und Modifikation für gut befunden und genehmigt.

Es liegt im Interesse sämtlicher Stadtbewohner die in diesem Statute enthaltenen Bestimmungen zu kennen und wollen wir daselbe aus diesem Grunde im Nachfolgenden skizzieren.

Das Statut zerfällt in zwei Hauptabschnitte. Im ersten sind allgemeine Bestimmungen und jene Maßregeln enthalten, welche von Seite der Behörde in's Leben zu rufen sind, um etwaigen Feuerschäden zu verhüten und die Dämpfung von bereits entstandenen der Feuerwehr zu erleichtern.

Der zweite Abschnitt hingegen bezieht sich auf die Regelung des Verhältnisses der Feuerwehr zur städtischen Polizeibehörde.

Im ersten Abschnitte wird eingangs bemerkt, daß sich die Wirksamkeit des Statutes auf den ganzen Stadtrayon erstreckt.

In Anbetracht dessen, daß die Nähe von Feuerlöschrequisiten von höchster Bedeutung ist, muß darauf geachtet werden, daß wenigstens ein Paar der städtischen Pferde stets in der städtischen Meierei, wo auch die Requisiten der Feuerwehr untergebracht sind, oder doch in der Nähe derselben befinden, um im Augenblicke der Gefahr, der Feuerwehr sofort zur Verfügung zu stehen.

Nach dem erfolgten Feuersignale haben ebenso auch die übrigen städtischen Pferde ohne Verzug in die Meierei geführt zu werden.

Da aber erwiesenermaßen die städtischen Zugkräfte allein nicht genügen, um die notwendigen Löschapparate und Requisiten an den Ort der Gefahr zu befördern, so wurde in das Statut auf Grund des V. G.-Artikels vom Jahre 1876 die Bestimmung aufgenommen, daß die hiesigen Fiacker nach erfolgter Signalisierung der Feuergefahr, ihre sämtlichen in der Stadt befindlichen Pferde sofort vor die Meierei zu bringen haben.

Im Falle der Nichteinhaltung dieser Bestimmung werden die betreffenden Pferdebesitzer einer entsprechenden Geldstrafe unterworfen. Hingegen können die pünktlich und zuerst Eintreffenden auch belohnt werden.

Ferner wird es den Hauseigentümern zur Pflicht gemacht, in ihrem Hause stets ein mit Wasser gefülltes Faß oder größeres Gefäß, dann eine der Höhe des Hauses angemessene Leiter und einen Feuerhacken bereit zu halten.

Die Stadthauptmannschaft wird sich durch ihre Organe von dem Einhalten dieser Maßregeln von Zeit zu Zeit zu überzeugen haben und werden etwaige Unterlassungen mit entsprechenden Geldstrafen geahndet.

Daselbe findet statt, wenn derartige Unterlassungen und Verstöße von der Feuerwehr angezeigt werden.

Im zweiten Hauptabschnitte sind — wie oben gesagt — die Regeln enthalten, welche sich auf das Verhältnis der Polizeibehörde zur Feuerwehr beziehen. Darin wird in erster Linie als Prinzip aufgestellt, daß zwischen den Wirken dieser beiden Faktoren der öffentlichen Sicherheit so eine Correlation angestrebt werde, welche der Bestimmung derselben möglichst entspricht.

Es wird daher Aufgabe der Polizei sein mit dem ganzen Gewichte ihrer Autorität dahin zu wirken, daß die Feuerwehr in ihrem berufsmäßigen technischen Wirken auf keine Weise gestört werde.

Die Polizei wird daher bei eventuellen Bränden sich an Ort und Stelle zu verfügen und in erster Reihe dafür zu sorgen haben, daß die Feuerwehr genügenden Raum gewinne um sich zu entwickeln.

Individuen, welche sich den im Dienste stehende Feuermännern widersetzen, dieselben schmähen, oder die Ausführung der Verfügungen des Commandanten zu vereiteln suchen, werden arretirt.

Die Gasser werden über Ansuchen des Feuerwehrtommandanten zum thatfächlichen Mitwirken gezwungen und im Weigerungsfalle arretirt.

Überhaupt hat die Polizei ihr Augenmerk dahin zu richten, daß die Ruhe und Ordnung keine Störung erleide.

Wir sind überzeugt, daß die energische Durchführung dieser Maßregeln viel dazu beitragen wird, um manches Unheil von der Stadt abzuwenden.

Eperies, 21. Juni 1878.

„A csöd,“ das Follissement, Schauspiel in 4 Aufzügen. Es war denn doch vielleicht zu gewagt, von den Herren Dilettanten, dem Eperieser, an dem leichten, französischen Genre Geschmack findendem Publicum, ein so ernstes, trockenes Lebensbild vorzuführen. Wie zu erwarten stand, war auch die geehrte Versammlung so überrascht, daß sie lautlos, ohne erhebliche Zeichen der Anerkennung, der Billigung, ich will nicht sagen, des Verständnisses dasaß und — hörte. Ja, vielleicht gar mit Widerwillen sah und hörte, daß Herren der exklusiveren Gesellschaft sich dazu verstanden, auf den Brettern so wahr odiense Verhältnisse darzustellen und nicht, wie das gewöhnlich zu geschehen pflegt, durch schaaale Witze das Zwerchfell erschütterten. Es degoutirte vielleicht, daß das Thun und Lassen, eines der Haute-Finance angehörenden Mannes beleuchtet wurde, der sich dann als Schwindler entpuppte; daß ein adeliger Lieutenant characterlos seine Braut verließ, als sie arm wurde; während ein bürgerlicher Handlungs-Commis sein Gut und Leben seinem Chef und seiner hoffnungslosen Liebe opferte; es beleidigte vielleicht, daß eine verdöhnte, stolze Dame der höheren Stände später sich so weit vergaß Comptoirdienste zu nehmen, um ihre Eltern zu unterstützen, und zuletzt gar bittend, dem Handlungs-Commis ihre Hand und ihr Herz abbot. Wären das alles unmögliche Dinge? — Oder waren die Darsteller so unbeholfen, unfähig, ungenügend und langweilig, so baar jeder Begeisterung, daß das geehrte Publicum theilnahmslos bleiben mußte?

Nein! Selbst die Mißgunst würde eingestehen, daß der Darsteller des Kaufmanns „Tjälde“ ein entschiedenes Talent sei, das mit solchem Verständniß diesen vorstellungsfähigen, in sich selbst aber zersaprenen Character aufgefäßt und dargestellt habe, wie es nur von einem so gebildeten Manne zu erwarten war. Sein Auftreten verricht allüberall den selbstbewussten Gentleman; und mit erschütternder Wahrheit gelang es ihm die Stufenleiter des Schmerzes und der Leidenschaft, beinahe bis zur Verzweiflung gesteigert, zu veranschaulichen, ohne die Grenzen zu überschreiten, oder in declamatorischen Pathos zu verfallen.

Gleiches Lob gebührt dem Darsteller des Advocaten „Verend.“ — Mit überdachter Klarheit, und überraschender Bühnengewandtheit, stellte er uns das Bild eines Mannes hin, der ernst und streng und unerbittlich; sonach sein Mitgefühl nicht verbergen kann, und ob schmerzlich bewegt, unerschütterlich, treu der Ehrenhaftigkeit bleibt. Die Modulation seines klingenden Organs brachte jedes Wort des Dichters zur vollen Geltung. — Hat manchem Sonntagsercritiker vielleicht das Wort und Spiel des Handlungs-Commis „Sannäs“ nicht zugefagt? So bitte ich ihn das Stück zu studieren, und dann einzusehen, daß der Dichter durchaus eine solche und keine andere Person geschaffen und gewollt, als wie sie der Darsteller aufgefäßt und richtig und treu wiedergab. Und war der Lieutenant „Hamar“ nicht das Prototyp eines leichtsinnigen Junkers; sein Spiel nicht abgerundet und gefällig? der Bierbrauer nicht eine drastisch komisch gelungene Figur?

Was also ließ unser geehrtes Publicum so theilnahmslos schweigen?

Und muß sich uns da nicht diese Frage unwillkürlich aufdrängen, wenn wir namentlich in Betracht ziehen, daß die so liebenswürdigen, wie schönen Damen, die da mitgewirkt und mit fast schauspielerischer Unbefangenheit zierlich und fein sich bewegten, den Herren mit Anmuth und Takt die schwere Aufgabe durchzuführen erleichterten? Oder ist es wirklich wahr, daß unser Publicum ein überwiegend deutsches ist?*

* Wir können nicht umhin, auf diesen, von der gewandten Feder des g. Verfassers zugehenden Auffaß die Bemerkung zu machen, daß sich darin eine etwas pessimistische Auffassung geltend macht.

Wir waren auch Zeugen der Vorstellung, und befinden uns daher in der angenehmen Lage konstatieren zu können, daß sich das Publicum der Darstellung gegenüber keineswegs so „theilnahmslos“ zeigte, wie es in den obigen Zeilen heißt, und daß es an „erheblichen Beifallsbezeugungen“ keineswegs fehlte. Es liegt aber in der Natur der Sache, daß ernste, dramatische Szenen und Gestaltungen vielmehr innere Saiten in Bewegung setzen, als Hände Hüße. Drollige und spaghaste Auftritte hingegen, welche in der Regel keinen Eindruck zurücklassen, pflegen das Letztere zu bewirken.

Die den Damen gespendeten schönen Kränze, der rauschende Beifall, welcher während der offenen Szene laut wurde, jedoch sofort verstumte, um kein Wort verloren gehen zu lassen, die lautlose Stille und Spannung im dicht gefüllten Saale, das Aufathmen nach dem Fallen des Vorhanges, sind gewiß eklatantere Zeichen des Beifalles als das Loben und Lärmen, welches in der Regel von der mittleren Galerie auszugehen pflegt.

Tagesneuigkeiten.

Die Schulprüfungen in den hiesigen kath. Elementarschulen haben gestern und heute begonnen und werden vom 24. bis inclusive 29. d. M. fortgesetzt.

In Folge der häufigen Regengüsse, welche sich im Laufe der vorigen Woche einstellten, soll der Hernadfluß außergewöhnlich angeschwollen sein.

Zum Vortheile der Bartfelder Abgebrannten werden in der städtischen Kassa wohlthätige Spenden bis zu Ende dieses Monates mit Dank angenommen.

Die Repräsentanz ist hierin mit gutem Beispiele vorangegangen, indem dieselbe bei Gelegenheit der am 8. d. M. abgehaltenen Sitzung zu diesem Zwecke die Summe von 100 fl. votirte.

Eine gleiche Summe opferte auch der Eperieser Bankverein diesem wohlthätigen Zwecke.

Das Frohnleichnamsfest, welches Donnerstag stattfand, wurde vom besten Wetter begünstigt und war — wie alljährlich — mit der üblichen militärischen Parade verbunden.

Der Jahrmarkt, welcher Montag abgehalten wurde, war in Folge der ungünstigen Witterung sehr spärlich besucht und gestalteten sich die Geschäfte sowohl für die hiesige, als auch für die aus diesem Anlasse zugereiste Handelswelt sehr flau.

Ausflüge. Am Frohnleichnamstage waren unsere Belustigungs- und Badorte, begünstigt von dem schönen Wetter, wieder zahlreich besucht. Namentlich fand sich in Czemethe eine schöne Gesellschaft ein und ist es also natürlich, daß es schließlich zu einem recht animirten Tanzkränzchen kam.

Bücherpenden. Der „Eperieser Széchenyi-kör“, dessen Constituirung sich in jüngster Zeit vollzog, wird bald in der Lage sein, über eine stattliche Bibliothek zu verfügen. Bis zur Zeit wurden über 350 Bände gespendet, worunter sich sehr werthvolle Werke befinden.

Eine nicht abgehaltene Vorstellung. Donnerstag beabsichtigte eine japanesische Akrobaten- und Concertgesellschaft eine Vorstellung abzuhalten. Da aber kaum einige Karten abgesetzt wurden, so konnte das annoncirt Auftreten der Gesellschaft nicht stattfinden.

Im Lipöczyer Bade findet nächsten Samstag, am 29. d. M. eine Unterhaltung statt, welche mit einem Tanzkränzchen verbunden sein wird. Am selben Tage wird auch in Héthárs eine ähnliche Unterhaltung arrangirt.

Die Deputirtenwahlen für den nächsten Reichstag, beschäftigen in manchen Wahlbezirken schon auch jetzt die Gemüther und ist es voraussichtlich, daß sich dieselben — wenn auch nicht so, wie früher — lebhaft gestalten werden.

Der Schah von Persien trifft am 6. Juli in Wien ein; er nahm das ihm angebotene Absteigquartier in der Hofburg an.

Der Wilhelm's antiarthritische antirheumatische Blutreinigungs-Thee des Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, dieser schnell bekannt gewordene Tee, eignet sich auch nach kompetentem Ausspruche als Herbst-, Winter-, Frühjahr- und Sommer-Cur zur gründlichen Reinigung des Blutes von allen krankhaften Ablagerungen ohne Unterschied für jedes Alter, für jedes Geschlecht. Die tausendfältigen Curen, die jährlich mit demselben in der Gicht, in Rheumatismus, Nerven-, Muskel- und Gelenkschmerzen erzielt wurden, sichern ihm den Namen eines unfehlbaren Mittels in genannten Leiden. Ebenso bei Hautausschlägen, Geschlechtskrankheiten, wenn auch veraltete, hartnäckige Übel, da dieses Mittel als innerlicher Gebrauch den ganzen Organismus reinigt. Für Hämorrhoidal-Krankheiten und an Verstopfung leidende Personen, Leber- und Gelsuchtkranke ist ein wahrer Schatz durch diesen Tee an die Hand gegeben, nur muss der Tee der echte sein und man sich nicht durch Nachmachungen täuschen lassen, wo man das Geld ohne Erfolg ausgibt. Der echte, nach ärztlicher Vorschrift erzeugte Wilhelm's antiarthritische antirheumatische Blutreinigungs-Thee ist nur allein zu beziehen per Packet für 1 fl. (separat für Stempel und Verpackung 10 kr.) sammt Gebrauchs-Anweisung von dem Erzeuger Herrn Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, oder aus dessen Niederlagen, die bei den in den grössern Zeitungen zeitweilig erscheinenden Annoncen bekannt gegeben werden.

Landwirthschaftliches.

Schutz der Obstbäume gegen die Obstmaden.

Obgleich wohl Niemand, jung oder alt, reich oder arm, die große Annehmlichkeit des Genusses von Obst jeglicher Art, im frischen, eingemachten und getrockneten Zustande wird in Abrede stellen wollen, so werden doch nicht selten die Früchte unserer Obstbäume und Obststräucher vielfach als Raubwerk und daher als nicht unumgänglich notwendig betrachtet. Dieser Ansicht können wir jedoch nicht beistimmen, müssen dem Obste einen viel größeren Werth bezüglich des Volkswohls beilegen und es nach verschiedenen Richtungen hin zu den Lebensmitteln der Menschen zählen, indem es in mancherlei Zubereitungsformen als erquickendes, gesundes Sättigungsmittel angesehen werden muß, nebenbei auch vielen Kranken und schwachen Menschen zur Erfrischung, Labung und Genesung dient. Außerdem ist das Obst, namentlich der Apfel, durstlöschend.

Sollen die Früchte unserer Obstbäume aber den ihnen von der Vorsehung zugewiesenen Zweck möglichst vollkommen erfüllen, sollen sie für die Bevölkerung wirklich nutzbar gemacht werden und soll möglichst wenig davon verloren gehen, so darf kein Obstbaum-

Sollte aber unser Publicum „wirklich ein überwiegend „deutsches“ sein, so sind Vorstellungen, wie die besprochene jedenfalls sehr geeignet, um daselbe für die Sache der nationalen Kunst zu gewinnen. Der Red.

befiger die Hände in den Schoß legen und es dem Zufalle überlassen, welchen Ertrag seine Bäume liefern; er muß sie gewissenhaft pflegen. Diese Pflege besteht zum großen Theile darin, daß er sich bemüht, die Feinde der Obstbäume von denselben fern zu halten und zu vertilgen. Diese Sorgfalt und die damit verknüpften lohnenden Erfolge werden auch die Liebe zu den Obstbäumen steigern.

Wie das Gute in der Welt die meisten Feinde hat, so ergeht es auch den Obstbäumen. In erster Reihe stehen die Frostschmetterlinge, Blütenbohrer und Obstmaden, welche hinterrücks und Nachts Blätter, Blüten und Früchte angreifen und vernichten, so daß der Obsttrug oft auf ein Minimum herabsinkt. Bei älteren Bäumen, von denen man mit Recht erwarten könnte, daß sie reichliche Früchte tragen, haben sich die obstruierenden Insekten immer mehr eingenistet, so daß jene nutzlos und fränkelnd dastehen und der Art verfallen.

Wer die Lebensmittel vermehrt, hat auch Anspruch auf die Dankbarkeit der Menschen; diese kann sich jeder Obstbaumbesitzer an seinem Theil erwerben.

In nicht ferne Zeit, Ende Juni und Anfangs Juli, erscheint ein Insekt, welches sich durch das Abfallen des Obstes bemerkbar macht, und oft 2/3 desselben, und zwar das erste und beste, dem Menschen raubt und entzieht. Es ist die Obstmade, die Raupe der Obstschabe, des Apfelwicklers (Tortrix pomonana). Der düstere Schmetterling dieser Raupe hat auf den bläulich-grauen Vorderflügeln viele feine, rieselige Querstriche; an der Spitze des Vorderrandes sieht man einen großen, schwarzen, rothgoldig schimmernden Fleck. Der Falter legt im Juni und Juli seine Eier vereinzelt an die halbwüchsigen Früchte. Die Nüppchen bohren sich ein und fressen dann das Kerngehäuse aus, verschmähen auch das Fruchtfleisch nicht. Dadurch entsteht das Fallobst, das so gut wie gar keinen Werth hat.

Die fleischfarbenen Rangen (Obstmaden) lassen sich, ausgewachsen, Anfangs Juli bis October meist Abends oder Nachts aus dem angestochenen Obst herab kriechen wieder an dem Baume hinauf, um sich in Rindenrissen oder hinter der lockeren Rinde in einem weislichen Gewebe, das, mit Rindenspänen und andern Abnagel umkleidet, schwer zu erkennen und zu finden ist, einzuspinnen, um nach der im April f. S. erfolgten Verpuppung Ende Mai oder Anfangs Juni auszuschlüpfen und ihr Zerstörungswerk fortzusetzen.

Durch die andauernde und glückliche Beobachtung des Ersten Mädchenerkers D. Becker in Nitterhof, Reg.-Bez. Potsdam, und durch seinen von ihm präparirten, lange fehrig bleibenden Brumataleim (1/2 Kilogramm nebst Gebrauchsanweisung und Probering ercl. Kiste zu 2 Mark, für etwa 30 Bäume mittleren Umfangs hinreichend), den er auf Verlangen Obstbaumbesitzern zuwendet, hat man die Vernichtung jenes schädlichen Ungeziefers in seiner Gewalt, und macht ich auf dieses Mittel aufmerksam.

„Prakt. Landw.“

Kleine politische Rundschau.

Berlin, 19. Juni. Die heutige Kongress-Sitzung begann nach 2 Uhr und war vor 4 Uhr beendigt. Auf der Tagesordnung war wieder die bulgarische Frage. Der Schwerpunkt in den Verhandlungen dieser Frage ruht gegenwärtig in den Konferenzen, die täglich zwischen Andrassy, Beaconsfield und Schuwaloff gepflogen werden. Dieselben sind noch nicht beendigt und ist für morgen wieder eine Konferenz anberaumt. Von englischer Seite wird verlautbart, daß diese Verhandlungen einen guten Fortgang nehmen, und daß endlich Aussicht vorhanden sei, die bulgarische Frage in einer die Interessen Englands und Oesterreich-Ungarns befriedigenden und dabei Rußland nicht verlegenden Weise zu lösen. Doch dürften noch einige Tage vergehen, ehe ein definitives Resultat konstatirbar sein wird. Die „Nordd. Allg. Ztg.“ klagt die Türken an, daß sie die alte Taktik, zu debattiren, fortsetzen und Unfrieden zwischen den Mächten säen wollen, daß sie es darauf ankommen lassen wollen, mit Gewalt aus Schumla und Warna hinausgetrieben zu werden. Gegenüber dieser Anschuldigung der „Nordd. Allg. Ztg.“ versichern die Türken, daß sie sich dem Gebot Europas fügen wollen, aber nur diesem. Auch in Epirus und Bosnien wollen sie nur dem ganzen Europa, aber keiner einzelnen Macht das Okkupationsrecht einräumen. Diese Frage steht übrigens vorläufig noch nicht auf der Tagesordnung. Graf Andrassy, Graf Károlyi, Baron Haymerle und sämtliche Räte und Sekretäre der ungarischen Vertretung sind für morgen zum Diner beim Kronprinzen nach Potsdam geladen. An der Wildpart-Station werden die Herren von Hofwagen abgeholt.

Berlin, 19. Juni. Der altserbische Agitator Sava übergab heute eine Petition der Altserven um Anschluß an Serbien. Legationsrath Busch übernahm dieselbe und ver sprach, sie dem Kongress zu unterbreiten. Ristic überreicht sein Memorandum am Feiertag. In serbischen Kreisen wird behauptet, Bismarck possire die Idee einer Donau-Konföderation, speziell den Anschluß Serbiens an Oesterreich-Ungarn in kommerzieller, diplomatischer und militärischer Hinsicht.

Berlin, 19. Juni. Im Laufe der letztgepflogenen vertraulichen Verhandlungen hat sich unzweifelhaft eine größere Annäherung zwischen Oesterreich-Ungarn und England bemerklich gemacht, welche zunächst in der größeren Gemeinsamkeit des beiderseitigen Vorgehens im Kongresse Ausdruck finden dürfte. — Die heutige Kongress-Sitzung dauerte von 2 bis 3 Uhr 45 Minuten.

Der Gesundheitsrath in Sanct-Petersburg hat die Einführung der Gypstischen Heerapfeln, welche von so ausgezeichnete Wirkung in Erkältungsfällen, bei Katarrhen sowie gegen Bronchitis und Schwindel sind, gestattet. 2 oder 3 Apfeln bei jeder Mahlzeit genommen, führen eine fast augenblickliche Linderung herbei. Die ganze Cur stellt sich auf den taum nennenswerthen Preis von 10—20 Kreuzer täglich.

Zur Vermeidung der zahlreichen Nachahmungen ist genau darauf zu sehen, daß sich auf jedem Flacon die Unterschrift des Herrn Gypot in dreifarbigem Drucke befindet. 10

Depot in: allen Apotheken, Generalverandl von Deutschland und Oesterreich-Ungarn **Clauin & Comp.** Frankfurt a. M.

Fruchtpreise vom 21. Juni 1878.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	7.—	7.40
Weizen " 100 "	"	9.—	9.75
Gerste " 100 "	"	6.—	7.25
Hafer " 100 "	"	4.25	5.—
Rais " 100 "	"	7.25	7.50
Erbfen " 100 "	"	8.25	9.25
Linfen " 100 "	"	—	—
Bisolen " 100 "	"	8.50	9.50
Erdäpfel " 100 "	"	2.50	2.75

Die in **Ofen** am 15. Juni gehobene Zahlen:

87, 58, 22, 46, 60.

Die nächste Ziehung ist am 28. Juni 1878.

Die in **Prag** am 19. Juni gehobenen Zahlen:

8, 83, 90, 75, 36.

Die nächste Ziehung ist am 3. Juli 1878.

Felelös szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankgyűlet.**

Arverési hirdetés.

A mislyei m. kir. közalap. ker. fötisztség részéről közhírré tétetik, miszerint Sáros megyében kebelezzet Mochnya helysége területén a Svinka patakon létező urad. három kerekű felülcsapó örlőmalom, kendertörő és fűrészmalommal együtt 1879. évi január 1-től három egymásután következő évekre vagyis 1881-ik évi december hó végeig tartó bérkorszakra f. év július hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Mochnyán (Sáros megye) az uradalmi erdési laképületben tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen bérbe fog adatik.

Felhivatnak vállalkozni szándékozők, miszerint a fent kitett napon és órában a kitűzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat, melyben az árverési feltételek elfogadása, és az évi bérösszeg szóval is kitüntetve legyen, 100 frt bántépénz csatolásával az árverés előtt nyújták be. Utó vagy elkésett ajánlatok el nem fogadtnak. — Bérhatalálkban lévő vagy bukkott bérlők a versenyzéstől kizáratnak, s csakis szakmólnárook ajánlatai fogadtnak el.

Az árverési feltételek Mochnyán az erdős gondnoknál, és a fötiszti hivatalnál Alsó-Mislyén mai naptól fogva megtekinthetők.

Kelt A.-Mislyén 1878. évi júniushó 14.

101 1—3 **Közalap. ker. kir. fötisztség.**

Arverési hirdetés.

A mislyei m. k. közalapítványi ker. fötisztség részéről közhírré tétetik, miszerint a vállalal tulajdonához tartozó Sáros megyében Eperjes város közelében fekvő Szentcs. dubravai pusztá-birtok, mely áll: 7¹³⁴/₁₂₀₀ hold belsőség, 247²²⁸/₁₂₀₀ hold szántóföld, 88⁸⁵⁷/₁₂₀₀ hold legelő, 17⁶⁰⁵/₁₂₀₀ hold kaszáló együtt 331⁴⁴⁷/₁₂₀₀ holdból gazdasági épületekkel f. év október hó 1-től számítandó 12 egymás utáni évre bérbe adatik, mire a határozott írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilt szóbeli árverés f. év júniushó 25-ik napja reggeli 10 órára Abauj megye Alsó-Mislyén székeli fötiszti hivatali irodába tüzetik ki, melyre vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy az írásbeli ajánlatok 50 kros bélyeggel ellátva és 350 frtyi bántépénzsel ugyanott a szóbeli árverés megkezdéseig elfogadtnak.

Hátalálékos bérlők, vagy az uradalommal bármí cimen perbe állók versenyzésre nem bocsájtatnak.

A versenyzők közti választás a vallás- és közoktatási m. kir. minister ó nagyméltóságának fenntartatik.

A közelebbi árverési feltételek a fötiszti hivatalban mai naptól fogva botekintethetők.

Mislyén, 1878. évi júniushó 8-án.

97 2—3 **Közalap ker. kir. fötisztség.**

Das gemeinjfame compossessoral Schankrecht zu Hrabkó wird seit 1ten Januar 1879. auf drei nacheinander folgende Jahre bei dem gefertigten compossessoral Verwalter in **Eperies Hauptgasse Nr. 305 am 15. Juli dieses Jahres 9 Uhr Vormittags** licitando verpachtet werden. — Bis zum Schlusse der Licitation nimmt der Gefertigte auch versiegelte Offerte an. — Jeder Licitant und Offerent hat bei dem Gefertigten ein Badium von 100 Gulden österreichische Währung bar zu erlegen. — Die Pachtbdingnisse sind bei dem Gefertigten zu vernehmen.

Josef Kertész, m. p.

Advocat und Bechtelnotar.

Das ebenerdige Wirthshauslokale, Hauptnasse Nr. 217 neben Hotel Stamm, bestehend aus 4 Zimmern, Alkoven, Küche, 2 Kellern, 2 Holzlagern, 2 Speisekammern und Boden, sind entweder im Ganzen, — oder abgetheilt als 2 Wohnungen vom 1-ten September 1878 zu vermietthen.

Julius Dahlström.

Dresch-Maschinen

Ph. Mayfarth & Comp. Maschinenfabrik Frankfurt a/Main.

Stiftensystem für Handbetrieb oder für 1 bis 4 Zugthiere mit Zugapparat liefern in anerkannt bester Ausführung und unter Garantie für leichten Gang, große Leistungsfähigkeit zu billigen Preisen. Solide Agenten erwünscht; Wiederverkäufer hohen Rabatt. — Man schreibe an

Hirdetmény.

A néhai Hellner Károly hagyatékához tartozó táljai és kislaludi összesen 7 darab kitünő fekvésű szőlő belfundusokkal és épületekkel, — továbbá egy igen érdekes tengeri-, kagyló-, növény- és régiséggyűjtemény, értékes, rendszerezett régi pénzgyűjtemény, valamint természetellenes alakú **összarvak gyűjteménye**, végül pedig kitünő asszurok és eszenciák (1780., 1820., 1827., 1827., 1836., 1845., 1863., 1866. stb. évekből.) lepecsételt palackokban és hordókban szabad kézből eladóvá tettetnek.

Bővebb felvilágosítást nyujt, és az eladásokat eszközzi

Krajzell Aladár,

h. ügyvéd Eperjesen, mint néhai Hellner Károly örökösének képviselője.

Ein Praktikant oder Lehrling

auf gutem Hause, wird sogleich aufgenommen in der Gemischtwaaren-Handlung des

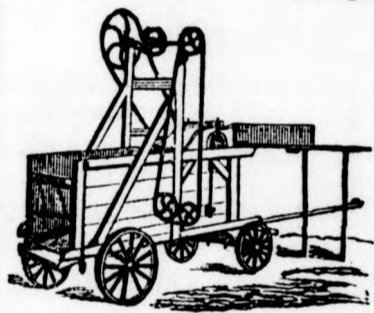
J. Elischer

in Eperies.

Tiszteletteljesen fölkérelnek mindazok, kik a cselvalvi ág. hitv. evang. egyház keletkezési idejére vagy fejlődési történetére vonatkozólag némi adatok birtokában vannak, — sziveskedjenek ezt júliushó 1-ig e lap szerkesztőségénél bejelenteni. 95 3—3

Umrath és Társa Prágában.

Mezőgazdasági gép gyárosok

ajánlják, a szilárd kivétel, könnyű járás, nagy munkaképesség, és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert, úgy ráman álló mint kereken álló

kézi és járgánycséplőkészületeiket

1-től 8 ló, vagy ökrörögig.

Továbbá készítünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukorica morzsolókat és szecskavágókat. 11—20

Kép és árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek.

Aus Ternig.

Herrn Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen.

Es gericht mir zum Vergnügen, Ihnen die Mittheilung zu machen, daß der von Ihnen erzeuete **Willelm's** antiarthritische antirheumatische Blutreinigungsthee eine große Wohlthat für die leidende und frange Menschheit ist.

Die mit diesem gemachten Berichte befähigten der Wahrheit gemäß eben Geagtes und erzietle ich mit diesem in der Sicht, Rheumatismus, Gieberdörmerzen, sowie bei Geschlechts-, Ausschlag- und Skrophelkrankheiten die überraschendsten Resultate, wodurch ich mich veranlaßt sehe, meine Herren Kollegen auf diesen Artikel besonders aufmerksam zu machen. Wie ich mich aber überzeugt habe, so ist Herr Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, im Besitze jahrelanger Mittheilung über die außerordentliche Wirksamkeit des **Willelm's** antiarthritischen antirheumatischen Blutreinigungsthee und es wäre daher sehr zu wünschen, daß dieselbe wohlthätige und berühmte Mittel zum Heile der Menschheit die Verbreitung und den Ruf, welchen dieser schon heute genießt, stets erweitern möchte, welchem Wunsche ich mich gerne aus voller Ueberzeugung anschließe.

Joh. Wallnofer m. p.,

14 4—6 Vereinarzt am Oeffen- und Stahlwalwerke zu Ternig.

Die mit vergewiesenen ungefähren Original-Urkunde werthlich gleichlautend.

Neunkirchen, am 28. Februar 1878.

(L. S.) **Dr. Heinrich Schneider m. p.,**

f. f. Notar.

Allein echt erzeugt von

Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen.

Ein **Badet** in 8 Gaben getheilt, nach Vorschrift des Arztes bereitet, sammt Gebrauchsanweisung in diversen Sprachen 1 Gulden, separat für Stempel und Packung 10 fr.

Warnung. Man sichere sich vor dem Ankauf von Fälschungen und wolle sich **Willelm's** antiarthritischen antirheumatischen Blutreinigungsthee verlangen, da die Blech unter der Bezeichnung antiarthritischer antirheumatischer Blutreinigungsthee erscheinenden Erzeugnisse nur Nachahmungen sind, vor deren Ankauf ich hier warnen.

Zur Bequemlichkeit des P. E. Publikums ist der edle **Willelm's** antiarthritische antirheumatische Blutreinigungsthee auch zu haben in

Eperies LUDWIG KOZMA, Partfeld, Albert Leberger, Apoth. Sziló, B. Kalmár, Apoth. Kásmár, Sernel Szerel, Apoth. Káskan, Bud. Hegedüs, Apoth. und Karl Wandraschek, Apoth. Kofenau, Dr. Józ. Leich Eperies, Apoth. Sater, A. Ughely, Józ. Teutsch, Szepes-Szombat, Józ. Greb, Apoth. Ungvár, Lud. Bene, Apoth. Wallendorf, Alfred Szepes, Apoth. Wagnadrüssel, Sam. Honthy, Apotheker.